

Rammeverk for nasjonale prøver

ARTIKKEL | SIST ENDRET: 19.08.2022

Innhold

Hva er nasjonale prøver?

Hvorfor rammeverk for nasjonale prøver?

- Oversikt over ansvarsfordelingen for arbeidet med nasjonale prøver

Prøvenes innhold

- Nasjonale prøver i regning
- Nasjonale prøver i lesing
- Nasjonale prøver i engelsk

Tekniske krav til prøvene

- Krav til enkeltoppgaver
- Krav til utprøving av oppgaver og prøver
- Krav til teknisk rapport
- Måling av utvikling over tid og ankerprøver
- Prøvens validitet

Gjennomføring og resultater

- Gjennomføring, tidsbruk og måling
- Oppfølging av resultater
- Beskrivelser på mestringsnivå
 - Regning, mestringsbeskrivelse for 5. og 8. trinn
 - Lesing, mestringsbeskrivelse for 5. og 8. trinn
 - Engelsk, mestringsbeskrivelse for 5. og 8. trinn

Hva er nasjonale prøver?

Formål

Formålet med nasjonale prøver er å gi skolen kunnskap om elevenes ferdigheter i lesing, regning og engelsk. Informasjonen fra prøvene skal danne grunnlag for undervisvurdering og kvalitetsutvikling på alle nivåer i skolesystemet.

Prøvene i lesing og regning gjennomføres på 5., 8. og 9. trinn, og prøvene i engelsk gjennomføres på 5. og 8. trinn. Skoleeier* er ansvarlig for at elevene gjennomfører prøvene. Skolene kan imidlertid fritta elever som oppfyller gitte vilkår (forskrift til opplæringsloven § 2-4 og forskrift til friskoleloven § 2-4). Skoleeier skal ha et forsvarlig system for å følge opp skolenes resultater (opplæringsloven § 13-10 og friskoleloven §5-2 tredje ledd).

Nasjonale prøver gir informasjon om enkeltelever, grupper, trinn og skoler, som lærere og skoleledere trenger for å drive kvalitetsutvikling.

For eleven skal resultatene fra nasjonale prøver, i tråd med bestemmelsene i kap. 3, være et redskap i læreprosessen, som grunnlag for tilpasset opplæring og bidra til at eleven øker kompetansen sin i fag (forskrift til opplæringsloven kap. 3 og forskrift til friskoleloven kap. 3).

Analyser av resultatene fra prøvene danner grunnlaget for et kunnskapsbasert arbeid med å utvikle nasjonale prøver som system. For å sikre at prøvene er kvalitativt gode, og at det er benyttet gode og presise metoder for å utvikle prøvene, må resultatene analyseres over tid for å følge med på hvordan hver enkeltoppgave i prøvene fungerer. Som en del av kvalitetssikringen av nasjonale prøver analyserer direktoratet data på oppgavenivå fra år til år.

* Kommunen er skoleeier for offentlige grunnskoler (opplæringsloven § 13-1). For friskoler er styret det øverste ansvarlige organ (friskoleloven § 5-1).

Nasjonale prøver er en del av kvalitetsvurderingssystemet

Nasjonale prøver må ses i sammenheng med andre vurderings- og prøveformer som til sammen gir et bredt og sammensatt bilde. Nasjonale prøver utgjør et avgrenset, men viktig grunnlag i den totale situasjonsbeskrivelsen av norsk grunnopplæring.

Nasjonale prøver skal vurdere og utvikle elevenes grunnleggende ferdigheter i lesing og regning og i deler av faget engelsk i tråd med kompetansemål i læreplaner for fag. Bildet som gis av elevenes ferdigheter gjennom nasjonale prøver er pålitelig, men ikke uttømmende. Annen vurderingspraksis vil kunne bidra til å utdype og å nyansere bildet av elevenes ferdigheter.

Nasjonale prøver skal også, sett i sammenheng med internasjonale studier Norge deltar i, være et viktig bidrag i diskusjoner om utviklingen av grunnopplæringen i Norge.

Historikk for nasjonale prøver

I Budsjett-innst. S. nr. 12 (2002-2003) vedtok Stortinget å etablere et nasjonalt kvalitetsvurderingssystem der de nasjonale prøvene skulle inngå som ett element. Nasjonale prøver ble gjennomført for første gang våren 2004.

I oppdragsbrev fra 23. mai 2006 skriver Kunnskapsdepartementet:

” De nasjonale prøvene skal kartlegge i hvilken grad elevenes ferdigheter er i samsvar med læreplanens mål for de grunnleggende ferdighetene regning og lesing på norsk og engelsk, slik de er integrert i kompetansemål for fag i LK06 etter 4. og 7. årstrinn. Prøvene skal gi informasjon til elever, lærere, skoleledere, foresatte, skoleeiere, de regionale myndigheter og det nasjonale nivået som grunnlag for forbedrings- og utviklingsarbeid.”

Fra og med 2014 har vi brukt IRT (Item Response Theory) kalibrerings- og skaleringsmetoder. Denne metoden sikrer en bedre og mer presis rapportering av resultatene og gjør at vi kan måle utvikling over tid. Vi startet å måle utvikling over tid i engelsk og regning i 2014 og i lesing i 2016. Parallelt utviklet Utdanningsdirektoratet en resultatrapport for oppfølging og videre bruk av resultater. Resultatene ble publisert på en ny skala med et gjennomsnitt på 50 skalapoeng og standardavvik på 10. Resultatene ble i tillegg publisert som andel elever på hvert mestringsnivå.

Innføring av nytt læreplanverk LK20/LK20S og nytt prøvegjennomføringssystem medførte et brudd i måling av utvikling over tid. I 2022 starter målingen på nytt.

Hvorfor rammeverk for nasjonale prøver?

Rammeverket for nasjonale prøver skal etablere et felles grunnlag for utforming, gjennomføring og rapportering av prøvene. Ved å beskrive prøvenes innhold og form vil rammeverket bidra til klarhet og åpenhet om nasjonale prøver. Rammeverket omfatter felles retningslinjer og kravspesifikasjoner for utforming av prøvene, samt rapportering og bruk av prøveresultatene. Rammeverket definerer formålet med nasjonale prøver og beskriver prøvenes konstrukt. Det angir også psykometriske krav og krav til rapportering fra prøvene. Rammeverket skal sikre stabilitet og kvalitet i arbeidet med prøvene.

Utdanningsdirektoratet har ansvar for å følge opp rammeverket og foreslå revideringer på bakgrunn av erfaringer fra prøvegjennomføringer.

Organisering av arbeidet med nasjonale prøver

Arbeidet med nasjonale prøver omfatter og involverer flere ulike instanser med ulike oppgaver og ulike ansvarsområder. Nærmere rolleavklaringer er beskrevet i gjeldende avtaler med institusjoner som skal utarbeide de ulike prøvene og med en ekstern kvalitetssikrer.

Oversikt over ansvarsfordelingen for arbeidet med nasjonale prøver

Utdanningsdirektoratet skal

- utvikle og gjennomføre nasjonale prøver på oppdrag fra Kunnskapsdepartementet
- utforme rammeverk forankret i LK20
- inngå avtaler med institusjoner som skal utarbeide prøvene og med ekstern kvalitetssikrer
- godkjenne de ferdige prøvene
- utvikle og drifte den elektroniske prøvetjenesten: prøveadministrasjonssystemet (PAS) og prøvegjennomføringssystemet (EPS)
- informere om og administrere gjennomføringen av prøvene, fastsette skala, analysere resultater og lage rapporter, behandle data i henhold til personopplysningsloven, håndtere pressehenvendelser

Ekstern kvalitetssikrer skal

- kvalitetssikre på grunnlag av tekniske rapporter fra utprøvinger og endelig gjennomføring samt foreslå nødvendige forbedringer
- kvalitetssikre prøvene i sin helhet for utprøving og endelig prøve

Prøveutvikler skal

- utarbeide prøver, tekniske rapporter og innhold til støtteressurser
- informere om og administrere utprøvinger i prøveutviklingsfasen

Prøvenes innhold

Grunnleggende ferdigheter

De grunnleggende ferdighetene er integrert i kompetansemål for hvert enkelt fag. Disse ferdighetene er både en forutsetning for å utvikle fagkunnskap, og en del av fagkompetansen i ulike fag. De inngår i fagenes egenart og er knyttet til fagkompetansen på ulike måter. De er også viktige for elevers og lærlingers personlige utvikling og allmenndannelse. Rammeverket for grunnleggende ferdigheter ligger til grunn for beskrivelsene av de grunnleggende ferdighetene i læreplanverket LK20/LK20S.

Lesing og regning som grunnleggende ferdigheter er viktige redskaper for læring og utvikling i fagene og for å kunne delta i skole, samfunns- og arbeidsliv. Nasjonale prøver er prøver i lesing og regning på tvers av fag, og er ikke prøver i fagene norsk og matematikk.

Engelsk er ikke en del av de grunnleggende ferdighetene, slik disse er definert i LK20. Derfor skiller prøvene i engelsk seg fra de andre nasjonale prøvene ved at de tar utgangspunkt i kompetansemål i ett fag – engelsk. Oppgavene i prøvene fokuserer på lese- og lytteforståelse, ordforråd og begreper og grammatikk.

Nasjonale prøver i regning

Nasjonale prøver i regning skal måle i hvilken grad elevenes regneferdigheter er i samsvar med beskrivelsene av regning som grunnleggende ferdighet. Dette defineres ulikt i de enkelte læreplanene hvor regning er av de grunnleggende ferdighetene. Prøven er ikke en prøve i matematikkfaget, men en prøve som måler i hvilken grad elevene har den grunnleggende ferdigheten i regning som er nødvendig for å nå kompetansemål i fagene.

Å kunne regne som grunnleggende ferdighet

Å kunne regne er å bruke matematikk på en rekke livsområder. Å kunne regne innebærer å resonnere og bruke matematiske begreper, fremgangsmåter, fakta og verktøy for å løse problemer og for å beskrive, forklare og forutse hva som skjer. Det innebærer å gjenkjenne regning i ulike kontekster, stille spørsmål av matematisk karakter, velge holdbare metoder når problemene skal løses, være i stand til å gjennomføre dem og tolke gyldigheten og rekkevidden av resultatene. Videre innebærer det å kunne gå tilbake i prosessen for å gjøre nye valg. Å kunne regne innebærer å kommunisere og argumentere for valg som er foretatt ved å tolke konteksten og arbeid med problemstillingen fram til en ferdig løsning.

Å kunne regne består av fire ferdighetsområder:

- gjenkjenne og beskrive
- bruke og bearbeide
- reflektere og vurdere
- kommunisere

Disse fire ferdighetsområdene utgjør til sammen en helhetlig problemløsningsprosess. Når elevene regner i fag, arbeider de seg gjennom ett eller flere trinn i problemløsningsprosessen.

Gjenkjenne og beskrive innebærer å kunne identifisere situasjoner som involverer tall, størrelser, mønstre og geometriske figurer som finnes i lek, spill og i arbeids- og samfunnsliv. Det innebærer å finne relevante problemstillinger og å analysere og formulere dem på en hensiktsmessig måte.

Dette ferdighetsområdet er avgjørende for om eleven klarer å oversette fra gitte kontekster til matematiske problem.

Bruke og bearbeide innebærer å kunne velge strategier for problemløsning. Det innebærer å kunne bruke passende måleenheter og presisjonsnivå, utføre beregninger, hente informasjon fra tabeller og diagrammer, tegne og beskrive geometriske figurer, bearbeide og sammenligne informasjon fra ulike kilder.

Eleven tar i bruk dette ferdighetsområdet for å velge formålstjenlig strategi og utføre beregninger eller for å

lage og lese av visuelle representasjoner.

Reflektere og vurdere innebærer å kunne tolke resultater, vurdere gyldighet og reflektere over hva resultatene betyr for problemstillingen. Det innebærer å bruke resultatet som grunnlag for en konklusjon eller en handling.

I nasjonale prøver bruker eleven dette ferdighetsområdet til å tolke egne eller andres resultater, og vurdere om resultatene er rimelige ut fra de gitte problemstillingene.

Kommunisere innebærer å kunne uttrykke regneprosesser og resultater på ulike måter. Kommunisere innebærer også å kunne begrunne valg, formidle arbeidsprosesser og presentere resultater til en mottaker.

Nasjonale prøver i regning måler i hovedsak elevenes ferdigheter i å kunne regne innenfor ferdighetsområdene gjenkjenne og beskrive, bruke og bearbeide og reflektere og vurdere. Prøvene er digitale prøver hvor elevenes svar blir skåret automatisk, og det er derfor begrenset mulighet for å måle ferdighetsområdet kommunikasjon.

Selv om å kunne regne består av fire ferdighetsområder, måler ikke nasjonale prøver de enkelte ferdighetsområdene isolert sett. Oppgaveutformingen i prøvene forutsetter at elevene arbeider med flere ferdighetsområder i samme oppgave. Det innebærer også at ulike elever kan ha utfordringer knyttet til ulike ferdighetsområder.

Sammenhengen mellom nasjonale prøver i regning og læreplanverket LK20/LK20S

Den grunnleggende ferdigheten å kunne regne er en integrert del av kompetansemålene i flere fag. Hva det å kunne regne innebærer i det enkelte faget kommer til uttrykk gjennom egne tekster under «om faget» i den enkelte læreplanen.

Prøvene for 5. trinn tar utgangspunkt i kompetansemål til og med 4. trinn, mens prøvene for 8. og 9. trinn tar utgangspunkt i kompetansemål til og med 7. trinn.

I utviklingen av oppgaver som skal måle regning som grunnleggende ferdighet i tråd med innholdet i LK20/LK20S, må en (for)tolke innholdet i de kompetansemålene som knytter seg til regneferdigheten. Disse kompetansemålene må tolkes sammen med beskrivelsen av å kunne regne i det aktuelle faget, for deretter å operasjonaliseres i nasjonale prøver.

I operasjonaliseringen må også prøvens format tas i betraktning, og det kan derfor være kompetansemål i LK20/LK20S som kan knyttes til regneferdigheten, men som likevel ikke kan operasjonaliseres i nasjonale prøver i regning.

Nasjonale prøver i lesing

Nasjonale prøver i lesing skal måle i hvilken grad elevenes leseferdigheter er i samsvar med beskrivelsene av lesing som grunnleggende ferdighet. I læreplanen til hvert fag er det definert hva det vil si å kunne lese i det enkelte faget. Prøven er ikke en prøve i norskfaget, men en prøve som måler i hvilken grad elevene har den grunnleggende ferdigheten lesing som er nødvendig for å nå kompetansemål i fagene.

Å kunne lese som grunnleggende ferdighet

Å kunne lese er en grunnleggende ferdighet og en forutsetning for læring i alle fag. Lesing handler om å kunne forstå, bruke, reflektere over, vurdere og engasjere seg i tekster. I dagens informasjonssamfunn kreves det at vi leser for flere formål, at vi forholder oss til mange ulike typer tekster og at vi ofte må lese flere tekster som handler om det samme for å tilegne oss ny kunnskap. Tekster har ulik utforming i forskjellige medier, og kan ved siden av verbalspråk også bestå av illustrasjoner, grafiske framstillinger, kart og andre visuelle elementer. Kunnskap om hva som kjennetegner ulike typer tekster og sjangre, er en viktig del av det å kunne lese.

Lesing er en sammensatt og komplisert aktivitet, som blant annet påvirkes av avkodingsferdigheter, lesehastighet, flyt, vokabular- og begrepsforståelse, samt kunnskap om tekststruktur og tekstens tema. God leseforståelse krever dessuten at lesere har evne til å identifisere forfatterens hensikt og vinkling, forstå hvilke bevis som brukes for å belegge påstander, og bestemme hvorvidt teksten er troverdig. I tillegg må lesere være bevisste på den påvirkningskraften tekster har i ulike kontekster. Lesere må ha kunnskap om hvilke strategier som er hensiktsmessige for å forstå ulike tekster, og tilpasse lesingen til det de leser og formålet med lesingen. Noen ganger leter lesere etter konkret informasjon i teksten, mens de andre ganger tolker, reflekterer eller foretar vurderinger av teksten. På bakgrunn av dette deles leseforståelse inn i følgende leseprosesser i nasjonale prøver:

1. å finne informasjon i tekster
2. å tolke og sammenholde informasjon
3. å reflektere over og vurdere teksters form og innhold

Å finne informasjon i tekster handler om å finne fram til informasjon som er eksplisitt eller implisitt uttrykt. Dette innebærer at leseren må forstå organiseringen i teksten og oppfatte hva som er de relevante innholdselementene. Selv om informasjonen i en tekst er uttrykt eksplisitt, kan det være vanskelig å lokalisere informasjonselementer hvis teksten inneholder konkurrerende og til dels motstridende informasjon.

Å tolke og sammenholde informasjon innebærer å trekke slutninger på bakgrunn av én eller flere tekster. Noen ganger trekkes slutninger ut fra det som står eksplisitt uttrykt i tekstene, andre ganger må leseren i større grad bruke forkunnskaper for å skape mening og sammenheng. Denne leseprosessen spenner fra å trekke enkle slutninger mellom innholdet i to setninger som følger etter hverandre, til de mer kompliserte slutningene vi vanligvis forbinder med å «lese mellom linjene».

Å reflektere over og vurdere teksters form og innhold innebærer å forholde seg selvstendig og kritisk til tekster. Denne leseprosessen spenner fra å kommentere teksters innhold med utgangspunkt i egne meninger, til å forholde seg kritisk til tekster som helhet og begrunne egne synspunkter, analyser eller vurderinger av tekster.

Alle oppgavene i de nasjonale prøvene i lesing er kategorisert etter hvilken leseprosess som er den mest fremtredende i oppgavene, men de tre leseprosessene må ikke oppfattes som atskilte ferdigheter hos lesere. Alle leseprosessene skal være representert i en prøve, men ikke nødvendigvis i samme omfang.

Sammenhengen mellom nasjonale prøver i lesing og læreplanverket LK20/LK20S

Den grunnleggende ferdigheten å kunne lese er en integrert del av kompetansemålene i alle fag, som en del av den kompetansen eleven skal utvikle. Hva det å kunne lese innebærer i det enkelte faget kommer til uttrykk gjennom egne tekster under «om faget» i den enkelte læreplanen. I fag som går over flere trinn, beskriver tekstene også hvordan elevene skal utvikle ferdigheten.

Prøvene for 5. trinn tar utgangspunkt i kompetansemål til og med 4. trinn, mens prøvene for 8. og 9. trinn tar utgangspunkt i kompetansemål til og med 7. trinn.

Tekstene i nasjonale prøver i lesing skal gjenspeile det tekstmangfoldet som elevene møter i de ulike fagene og i samfunnet ellers. Det er ikke plass til alle fag i hver prøve, men over tid bør det være et mål at tekster fra alle skolefagene er representert, sammen med tekster fra hverdagslivet for øvrig. Tekstene kan ha tematisk tilknytning til faget eller være strukturert på en måte som stiller krav til den fagspesifikke leseforståelsen. Prøvene skal inneholde både skjønnlitterære tekster og sakprosa-tekster. I tråd med læreplanen kan prøvene inneholde tekster både på bokmål og nynorsk.

Nasjonale prøver i engelsk

Nasjonale prøver i engelsk skal måle i hvilken grad elevenes ferdigheter i engelsk er i samsvar med kompetansemålene i læreplanen for engelsk, knyttet til lese- og lytteforståelse, ord og uttrykk, og regler for rettskriving, ordbøyning og setningsstruktur.

Engelsk er ikke en del av de grunnleggende ferdighetene, slik disse er definert i LK20. Derfor skiller prøvene i engelsk seg fra de andre nasjonale prøvene ved at de tar utgangspunkt i det overordnede kompetansebegrepet, grunnleggende ferdigheter og de kompetansemålene som er relevante for lytting og lesing i faget engelsk.

LK20 bygger på et kommunikativt syn på språklæring. Å kommunisere omfatter både å motta og forstå språklig informasjon, og å produsere språk. De reseptive språkferdighetene (lytte og lese) bygger opp under de produktive ferdighetene (snakke og skrive). Kompetansemålene i engelsk beskriver at det er viktig å lytte til engelsk, lese engelsk og å bruke språket aktivt på ulike måter og i ulike sammenhenger både

muntlig og skriftlig.

Prøvene i engelsk måler

- å finne informasjon/forstå detaljer – elevene må finne informasjon eller forstå detaljer som er gitt i en tekst eller et bilde
- å forstå hovedinnhold – elevene må identifisere hovedinnholdet i en tekst
- å tolke og forstå – elevene må tolke og forstå implisitt innhold i teksten
- å forstå sammenheng – elevene må kunne sette sammen avsnitt/bilder/nøkkelord i riktig rekkefølge i en lese- eller lyttetekst
- å forstå avansert vokabular (8. trinn) – elevene må kunne forstå, om nødvendig med støtte fra konteksten, betydningen av et ord/uttrykk som blir betraktet som avansert for denne aldersgruppen
- å bruke grammatiske strukturer – elevene må kunne følge regler for rettskriving, ordbøying og setningsstruktur

Disse aspektene testes på ulike måter (format) og i ulike kombinasjoner, og ikke som atskilte ferdigheter. For eksempel må man kunne forstå ord og begreper for å kunne finne informasjon eller forstå hovedinnholdet i en tekst. Ferdighetene kan ikke sees isolert.

Sammenhengen mellom nasjonale prøver i engelsk og læreplanverket LK20

De fleste kompetansemålene i læreplanen inneholder flere grunnleggende ferdigheter. Nasjonale prøver i engelsk tester delferdigheten lytting under muntlige ferdigheter, samt den grunnleggende ferdigheten å kunne lese i engelskfaget. Muntlige ferdigheter handler om å "skape mening gjennom å lytte, tale og samtale". Lytting danner grunnlaget for alle andre muntlige ferdigheter i engelsk. Den grunnleggende ferdigheten å kunne lese innebærer forståelse og refleksjon, finne informasjon og å bruke lesestrategier til å forstå eksplisitt og implisitt informasjon.

Kjerneelementet Kommunikasjon omfatter ifølge LK20 blant annet "å skape mening med språk" og å "ta i bruk enkle strategier for å kommunisere muntlig og skriftlig i forskjellige situasjoner".

Prøvene for 5. trinn tar utgangspunkt i kompetansemål til og med 4. trinn, mens prøvene for 8. trinn tar utgangspunkt i kompetansemål til og med 7. trinn.

Tekniske krav til prøvene

Prøvene skal utformes i tråd med beste mulige standarder for prøvekonstruksjon*, med bruk av egnede, og de til enhver tid best tilgjengelige, psykometriske metodene. Videre i rammeverket beskriver vi de overordnede metodiske kravene til prøveutviklingen.

Oppgaveutviklingen skal skje med klassiske mål for reliabilitet og oppgaveegenskaper, i tillegg til en item response theory (IRT)-basert analyse av enkeltoppgaver og prøven i sin helhet. Lenking av prøver mellom år og rapportering av resultater skal skje gjennom bruk av IRT- kalibrerings- og skaleringsmetodologi, med ankeroppgaver, skalerte skårer (skalapoeng), og faste mestringsnivågrenser fra år til år. IRT-kalibreringen skal gjennomføres med en 2PL IRT-modell for dikotome oppgaver og med en GPCM-modell for polytome oppgaver. Det skal benyttes en modell-konstant der $D=1$.

Videre i rammeverket beskriver vi hvilke krav som er satt til enkeltoppgaver, prøven i sin helhet, krav til utprøvinger og til rapportering.

* For eksempel standarder slik disse er beskrevet i Standards for Educational and Psychological Testing (1999), AERA, APA, NCME

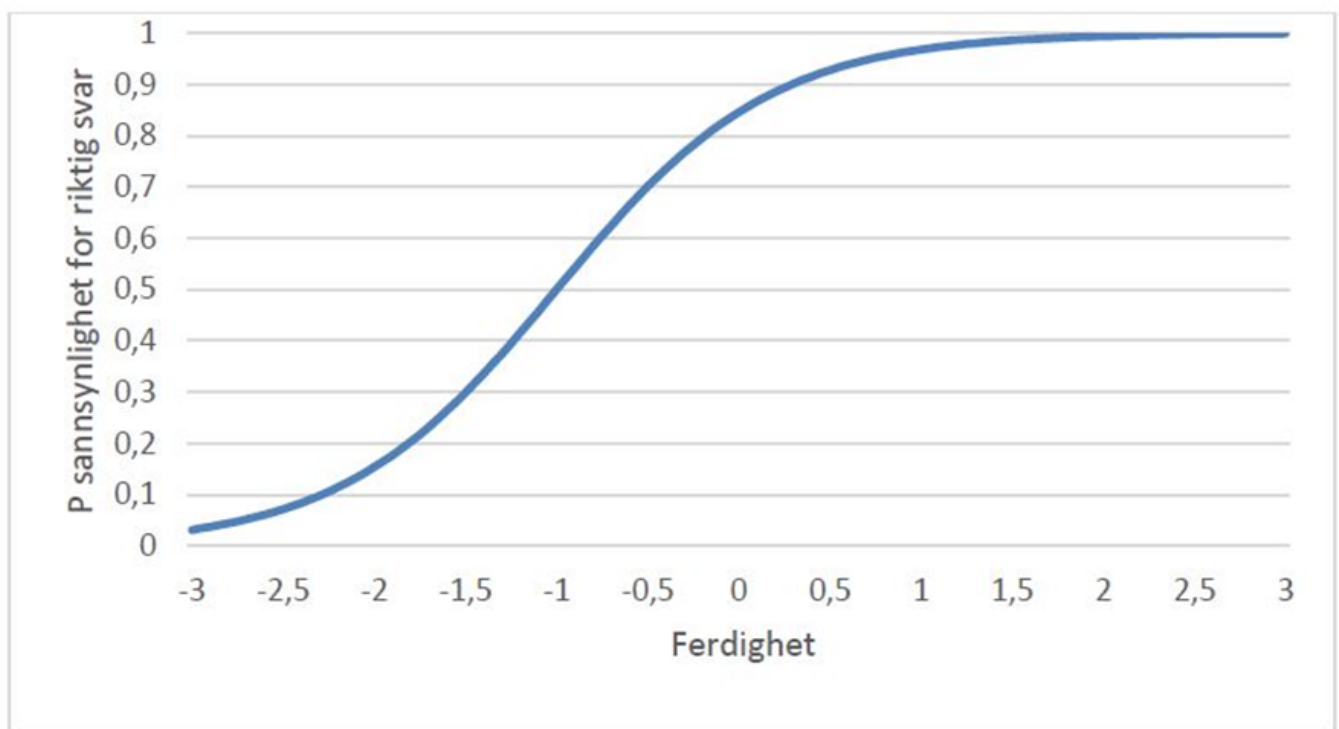
Krav til enkeltoppgaver

Resultatene fra IRT-analysen gir oss informasjon om:

- hvor på ferdighetsskalaen hver enkelt oppgave er plassert og hvor godt den diskriminerer
- hvilken informasjonsverdi og målesikkerhet oppgavene har på ulike steder av ferdighetsskalaen.

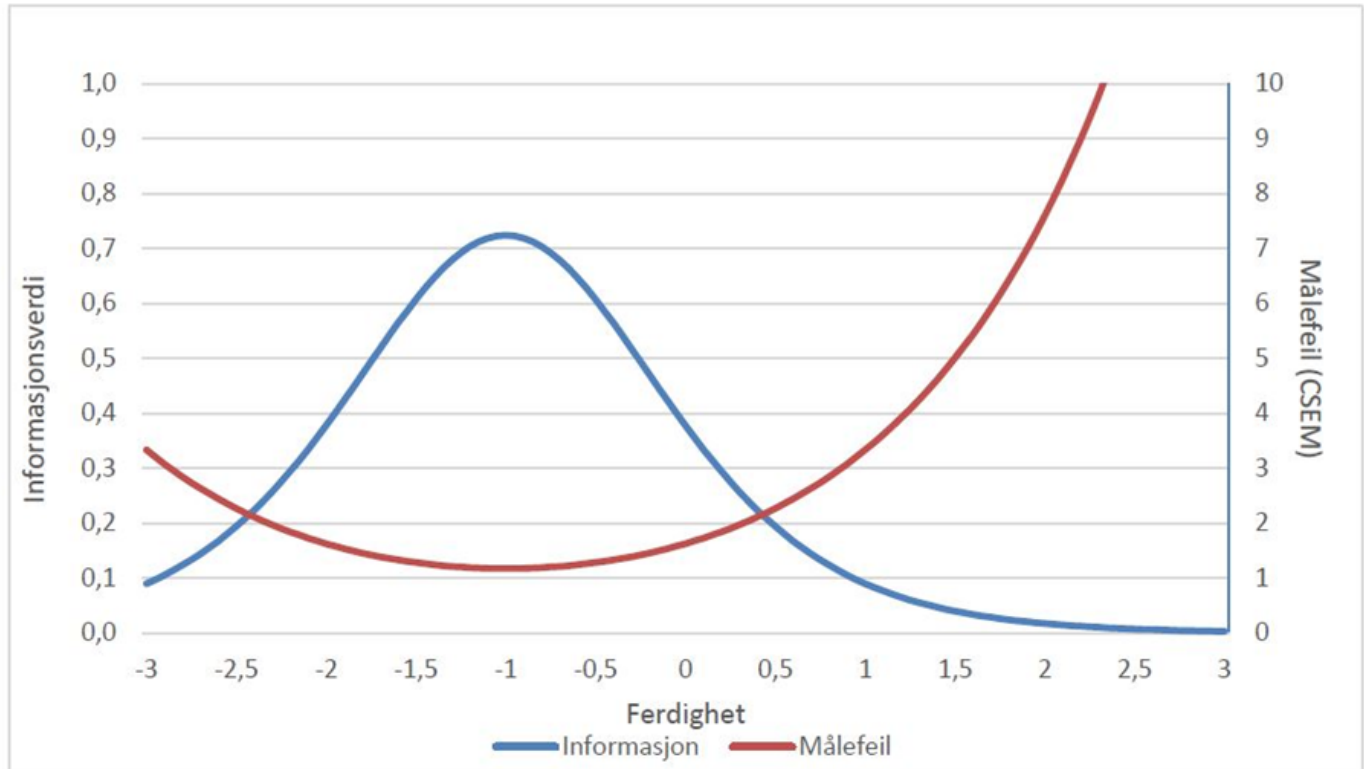
Disse aspektene er illustrert i figurene 1 og 2 under med eksempler fra en IRT-analyse.

Figur 1 viser en Item karakteristisk kurve (ICC) til en oppgave som krever lav ferdighet og har middels diskriminering.

Figur 1

Figur 2 viser en oppgave som gir mest informasjon og har lavest målefeil for en elev med lav ferdighet.

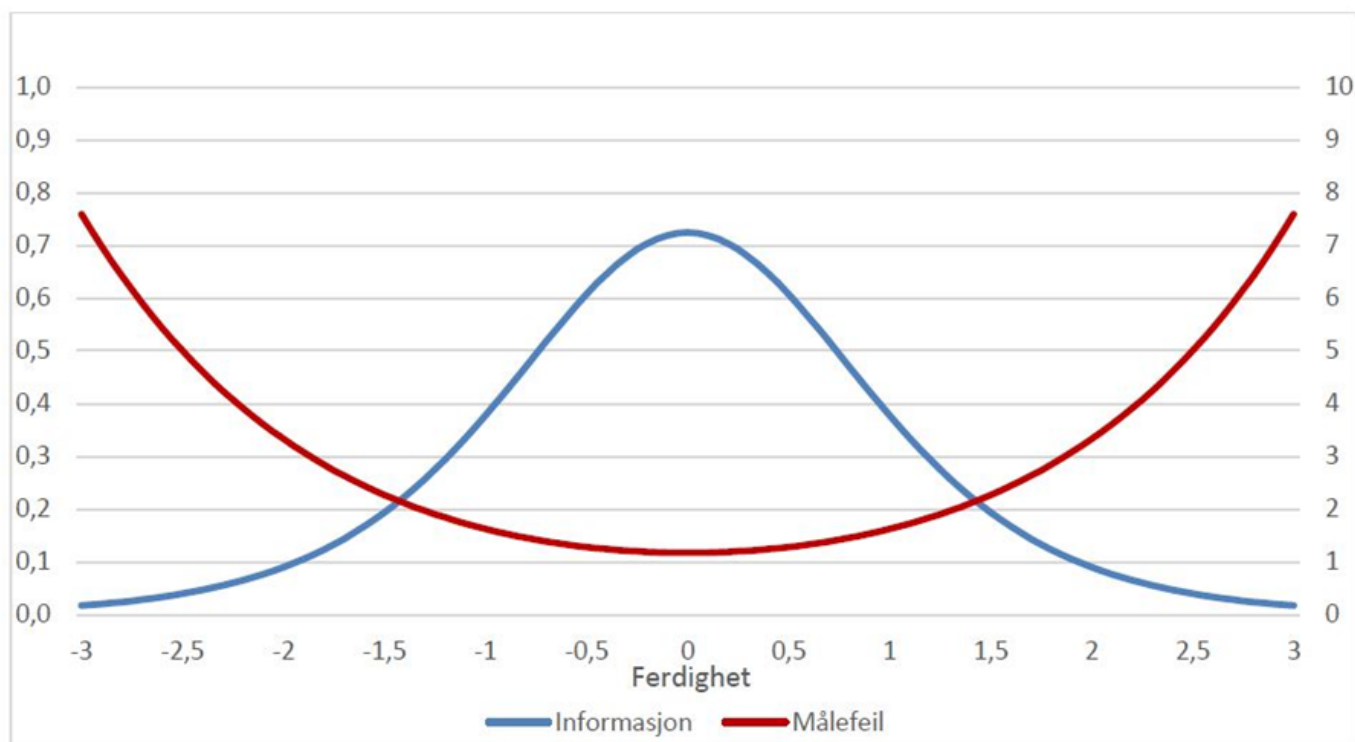
Figur 2

Krav til en hel prøve

Hver prøve skal oppfylle høye reliabilitetskrav (høy klassisk reliabilitet Cronbach's alpha) og krav til presisjon. Det klassiske reliabilitetsmålet Cronbach's alpha gir mål på prøvens pålitelighet og er også en indikasjon på prøvens dimensjonalitet. Høy Cronbach's alpha indikerer høy reliabilitet som viser at prøvens resultater i liten grad er et produkt av tilfeldigheter.

I prøveutviklingen skal det gjøres en IRT-analyse for hver oppgave som inngår i den endelige prøven. Informasjonsverdiene fra alle oppgavene summeres, og viser prøvens totale informasjonsverdi i tillegg til prøvens målesikkerhet over hele ferdigheten («betinget målefeil»).

En prøves informasjonsverdi og målesikkerhet for ulike deler av ferdigheten er vist i figur 3.

Figur 3

Figur 3 viser at prøven har høyest informasjonsverdi og størst målesikkerhet på $x = 0$, altså på gjennomsnittsverdien. Prøveutviklerne skal sikre at det er et tilstrekkelig antall oppgaver som også måler elevenes ferdighet øverst og nederst på ferdighetsskalaen, slik at informasjonsverdien blir så høy som mulig og måleusikkerheten så lav som mulig for alle nivåer av ferdigheten.

Prøvene skal inneholde en variasjon av ulike oppgavetyper som for eksempel flervalgsoppgaver og åpne oppgaver. Av hensyn til prøvenes reliabilitet og arbeidsbelastningen for lærerne i forbindelse med vurdering av åpne oppgaver, skal åpne oppgaver forekomme i begrenset utstrekning. Nasjonale prøver skal maksimalt inneholde 25 prosent åpne oppgaver, altså oppgaver som læreren selv må vurdere.

Krav til utprøving av oppgaver og prøver

Hver oppgave som inngår i prøvene, skal prøves ut minst en gang på en hensiktsmessig gruppe elever. Nedenfor er krav til utprøvinger beskrevet.

Før den endelige prøven blir fastsatt, skal vi fra utprøvingene ha tilstrekkelig informasjon om hvordan de enkelte oppgavene og hele prøven vil fungere i praksis. Resultatene og erfaringene fra utprøvingen(e) skal angis i den tekniske rapporten.

Det er nødvendig å sikre at utvalget av elever dekker hele ferdigheten som skal måles. IRT-modeller er «invariante» i den forstand at parameterne de leverer på vanskegrad og diskriminering ikke er avhengige av hvilken gruppe de kommer fra på samme måte som klassiske p-verdier er. Hvis prøven/oppgavene

måler den ferdigheten den/de skal sikkert, blir parametrene de samme uansett hvilken gruppe prøven/oppgavene brukes på. Dette forutsetter at IRT-analysen bruker en MML-estimering (Marginal Maximal Likelihood) av parametrene.

Antall elever som prøver ut hver oppgave skal gi oss sikre nok estimater på hvordan oppgavene vil fungere i praksis. Likevel skal ikke utprøvingen være for belastende for skolene og elevene. Dersom det er mulig, bør utprøving av oppgaver skje under den reelle gjennomføringen av prøvene.

Krav til teknisk rapport

Den tekniske rapporten inngår som en del av den løpende kvalitetssikringsprosessen av arbeidet med nasjonale prøver. Teknisk rapport skal være en del av dokumentasjonsgrunnlaget for dialog mellom prøveutvikler, ekstern kvalitetssikrer og Utdanningsdirektoratet. De tekniske rapportene brukes også som kunnskapsgrunnlag inn i eventuelle evalueringer av nasjonale prøver på sikt.

Den tekniske rapporten skal beskrive og dokumentere hele prøveutviklingsprosessen. Det skal foreligge en rapport fra utprøvingen(e), som inngår som del(er) i den endelige rapporten. Prøveutvikler skal også beskrive utvalget som deltok i utprøvingen(e) og hvordan utprøvingen(e) ble gjennomført.

Den tekniske rapporten skal redegjøre for

- Hvilke(t) analyseverktøy og hvilke metoder for parameterestimering som er brukt
- Mål for prøvesettets reliabilitet/indre konsistens (Cronbach's alpha)
- Oppgavers vanskegrad (b-verdier) fra en IRT-analyse, løsningsprosent totalt og for gutter og jenter separat
- Oppgavers diskrimineringssevne, både som
 - en a-verdi fra IRT-analysen (som normalt skal være over 0,8 gitt en D-konstant=1) og
 - et klassisk diskrimineringsmål, for eksempel biserial/polyserial korrelasjon (som normalt skal være høyere en 0,3).
- Gjennomsnittlig ferdighet (theta) for hver distraktor på flervalgsoppgaver
- Merknader om oppgavens innhold og relevans (validitet)
- Eventuell DIF (Differential Item Functioning) for kjønn*
- Oppgaveformat
- Prøvens validitet
- Prøvens informasjonsverdi i sin helhet
- Prøvens «Test Response Function» sammenliknet med tidligere år

*DIF (Differential Item Functioning) for kjønn skal sjekkes for hver oppgave som inngår i prøvene. Slik skal oppgaver med kraftig skjevhet/bias eventuelt fjernes eller i alle fall dokumenteres. Hvis slike oppgaver likevel er inkludert i en prøve, skal DIF balanseres ved å ha likt antall oppgaver som favoriserer hvert kjønn.

Dette krever også at disse oppgavene må ha lik vanskegrad, slik at prøven ikke får skjevheter/bias som er forskjellig avhengig av plassering på ferdighetsskalaen.

I en avsluttende del skal prøveutviklerne beskrive vurderinger og valg de har gjort underveis i prøveutviklingsprosessen, samt gi noen allmenne vurderinger av prøven og tolkninger av resultatene ved gjennomføring. I tillegg er det ønskelig å gi betraktninger om eventuelle endringer av prøven som kan synes nødvendige, samt en beskrivelse av videre framdrift i kommende prøve- og oppgaveutvikling.

Måling av utvikling over tid og ankerprøver

To eller flere prøver som er konstruert på helt samme måte, vil aldri ha nøyaktig samme vanskegrad. Derfor er det nødvendig å foreta en lenking av prøvene mellom år. Det gjøres ved å bruke ekvivaleringsmetoder som sikrer at samme tall alltid beskriver samme ferdighetsnivå. I nasjonale prøver blir dette gjort ved å bruke IRT-metodologi til å kalibrere hver oppgave i prøvene, og sette dem sammen til en prøve som beskriver ferdigheten til hver elev med en skalert skåre. Samme tall betyr samme ferdighetsnivå hver gang en ny prøve blir gjennomført. Dette er mulig å gjøre med et såkalt ankerdesign der et antall oppgaver blir gjentatt hvert år ved at hver elev får en til to ankeroppgaver som en del av prøven. Ved å bruke de samme ankeroppgavene hvert år, kan vi derfor lenke sammen prøver fra ett år til det neste.

Denne ankermetoden, der resultatene hvert år blir satt på samme skala, gjør det mulig for skoler og skoleeiere å vurdere utvikling i fordeling på mestringsnivåer og endring i gjennomsnitt over tid. Måling av utvikling over tid startet i 2014 for prøvene i regning og engelsk, og i 2016 for prøven i lesing. Fra 2022 starter målingen av utvikling over tid på nytt.

Prøveutviklerne utvikler med tanke på ankerdesignet spesielle ankeroppgaver som representerer ferdigheten så langt det er mulig. Ankeroppgavenes vanskegrad skal minimum ligge på ± 1 standardavvik fra gjennomsnittet i ferdighet. Omtrent 20 prosent av ankeroppgavene skal byttes ut hvert år, slik at hele ankeret blir fornyet hvert femte år. Ankerdesignet til prøvene i regning og engelsk er likt. Ankeroppgavene tilsvarer omtrent 40 prosent av den totale prøvelengden for prøvene i engelsk og regning, men kun en liten del av prøven for den enkelte elev (1-2 oppgaver).

Ankerdesignet til prøvene i lesing er annerledes. I lesing bygger alle oppgavene i prøven på 5–7 forskjellige tekster. Det betyr at hvis vi bytter ut en tekst, så bytter vi ut mange oppgaver samtidig. Konsekvensen er at ankerdesignet må organiseres annerledes enn i engelsk og regning. I leseprøvene er det et integrert anker med et enkelt blokkdesign, der alle elever vil få en prøve som består av én ankertekst med tilhørende oppgaver i tillegg til et visst antall kohorttekster. Dette gir i tillegg mulighet for testing av en ny ankertekst/blokk hvert år. Dette gjør det mulig å ha samme variasjon og bredde i ankertekstene som i kohorttekstene, og å bytte ut én til to ankertekster hvert år uten å miste lenken mellom år.

Utdanningsdirektoratet skal i samarbeid med prøveutviklerne redegjøre for hvordan lenkingen av prøver mellom år fungerer i en egen teknisk rapport/notat som utarbeides etter hver gjennomføring av nasjonale

prøver.

Prøvens validitet

Prøvene skal være valide. Det betyr at prøvene både skal måle de grunnleggende ferdighetene i lesing, regning og deler av faget engelsk og at de skal måle hele spennet i ferdigheten. Det innebærer først en fortolkning av læreplanverkets definisjon av de grunnleggende ferdighetene og kompetansemålene i faget engelsk, dernest at de empiriske dataene i teknisk rapport kan vise at hele ferdigheten, slik den er beskrevet i konstruktbeskrivelsene over, blir målt.

Oppgavene skal spenne fra enkle til komplekse. De skal åpne for at elever kan vise sine ferdigheter på både høyt og lavt nivå. Prøvens målinger skal ha så høy presisjon som mulig, slik at resultatene fra prøvene blir sikre på alle deler av ferdighetsskalaen.

Prøvene skal måle i tråd med prøvenes konstrukt, noe prøveutviklerne skal redegjøre for. Det innebærer at prøveutvikler overordnet for hver av oppgavene i prøven skal begrunne hva som testes, fortolkningen av læreplanen, hvordan oppgaven tester og hvilke kognitive operasjoner eleven skal foreta. Prøveutviklerne skal altså vurdere oppgavens og hele prøvens relevans opp mot rammeverket.

Prøvene skal utfordre og motivere kjønnene likt i den grad det lar seg gjøre, både på tekst- og oppgavenivå. Det innebærer at oppgavene så langt som mulig ikke skal ha skjevhet/bias (DIF) mot gutter eller jenter, gitt den samme underliggende ferdigheten.

Gjennomføring og resultater

Gjennomføring, tidsbruk og måling

Tidsbruk og gjennomføring

Gjennomføringstiden for nasjonale prøver i lesing og regning er 90 minutter, og for nasjonal prøve i engelsk 60 minutter. Besvarelser kan leveres før gjennomføringstidens slutt, men alle elever skal sitte ut prøvetiden. Prøvene krever ikke spesielle forberedelser.

Samme prøver på 8. og 9. trinn

Elevene på 8. og 9. trinn gjennomfører de samme nasjonale prøvene i lesing og regning. Skoler, kommuner og fylker kan dermed sammenlikne resultater for 8. trinn med resultatene for 9. trinn samme år. Det er viktig å merke seg at prøvene er laget etter kompetansemål på 7. trinn, og at de dermed er lettere for 9. trinn enn 8. trinn.

Skala

Til nasjonale prøver er det utviklet en egen skala (skalapoeng) hvor gjennomsnittet i 2022 blir satt til 50 og standardavviket til 10. Alle prøveresultater blir omregnet til denne skalaen. Siden prøvene måler utvikling over tid, kan dette gjennomsnittet endre seg etter hvert som ferdighetene til elevene endrer seg.

Mestringsnivåer

Grensene for mestringsnivåer på nasjonale prøver blir fastsatt etter gjennomføringen i 2022. Mestringsnivåene blir fastsatt etter følgende prosentil-fordeling:

- 5. trinn: 25 – 50 – 25
- 8. trinn: 10 – 20 – 40 – 20 – 10

Grensene blir satt slik at fordelingen blir tilnærmet lik den prosentvise fordelingen på nasjonalt nivå i startåret for måling av utvikling over tid. Etter dette første året blir skalapoenggrensene ikke endret, og dermed kan vi følge med på om antallet elever på hvert mestringsnivå endrer seg over tid.

Oppfølging av resultater

Resultatene fra nasjonale prøver skal følges opp i grunnopplæringen. Det stiller høye krav til informasjon, kommunikasjon og generell tilgjengelighet i alle ledd i arbeidet med prøvene.

Prøveutviklerne skal utvikle innhold til støtteressurser som følger prøvene og tilhørende rapporter. Dette skal bidra til at lærer og skoleleder klarer å hjelpe elevene videre i sin læring. Resultatrapporten viser resultatene for skolen, elevgruppene som har gjennomført prøven, og hver enkelt elev. Skoler og skoleeier kan sammenligne resultatene sine med nasjonalt nivå, og se andel elever i prosent på hvert mestringsnivå. Resultatene for eleven viser hvor på mestringsnivået resultatet er, hvilke oppgaver som hører til hvert mestringsnivå og hvilke oppgaver eleven mestrer. I veiledningsmaterialet er det beskrevet forslag og praktiske råd om hvordan lærere følger opp resultatene for hver enkelt prøve.

For å gi skoleeier og skoleleder fullt utbytte av det kunnskapsgrunnlaget resultatene fra nasjonale prøver utgjør, er det utviklet støtteressurser som viser hvordan resultatene kan analyseres på kommune og skoleledernivå. Støtteressursene inneholder også regler for fritak og bruk av hjelpemidler. Her gis også en kort oversikt over regler for personvern, rett til innsyn og krav til arkivering.

Mestringsnivåbeskrivelser

Prøveutviklerne skal i samarbeide med Utdanningsdirektoratet utarbeide klare beskrivelser av ferdigheter på hvert mestringsnivå. Disse beskrivelsene brukes til rapportering og formidling av resultatene til elever, lærere, skoleledere, skoleeiere og nasjonalt. Resultatene fra IRT-analysen anvendes til dette arbeidet.

Mestringsnivåbeskrivelsene skal være utformet slik at de er til mest mulig nytte i elevens videre læring.

Beskrivelser på mestringsnivå

Prøveutviklerne skal i samarbeide med Utdanningsdirektoratet utarbeide klare beskrivelser av ferdigheter på hvert mestringsnivå. Disse beskrivelsene brukes til rapportering og formidling av resultatene til elever, lærere, skoleledere, skoleeiere og nasjonalt. Resultatene fra IRT-analysen anvendes til dette arbeidet.

Mestringsnivåbeskrivelsene skal være utformet slik at de er til mest mulig nytte i elevens videre læring.

Regning, mestringsbeskrivelse for 5. og 8. trinn

5. trinn, mestringsnivå 1

Gjenkjenne og beskrive	Matematiserer enkle problemer i kjente kontekster som de fleste elever kan identifisere seg med.
Bruke og bearbeide	Benytter et begrenset utvalgt strategier for tallbehandling og løser oppgaver knyttet til et begrenset antall matematiske emner.
Reflektere og vurdere	Sammenligner og vurderer størrelser som elevene har erfaring med.

Mestringsnivå 1: til og med 43

5. trinn, mestringsnivå 2

Gjenkjenne og beskrive	Matematiserer sammensatte problemer i kjente kontekster.
Bruke og bearbeide	Behersker et utvalg av strategier og løser oppgaver knyttet til et større omfang av matematiske emner.
Reflektere og vurdere	Vurderer om resultater er rimelige i lys av konteksten.

Mestringsnivå 2: 44 til 56

5. trinn, mestringsnivå 3

Gjenkjenne og beskrive	Matematiserer komplekse problemer uavhengig av kontekst.
Bruke og bearbeide	Behersker et variert utvalg strategier, er fleksibel i valg av strategi og løser oppgaver knyttet til et bredt utvalg av matematiske emner.
Reflektere og vurdere	Tolker resultater, vurderer gyldighet og reflekterer over hva resultatene betyr for problemstillingen.

Mestringsnivå 3: 57 og høyere

8. trinn, mestringsnivå 1 og 2

Gjenkjenne og beskrive	Matematiserer enkle problemer i kjente kontekster som de fleste elever kan identifisere seg med.
Bruke og bearbeide	Benytter et begrenset utvalgt strategier for tallbehandling og løser oppgaver knyttet til et begrenset antall matematiske emner.
Reflektere og vurdere	Sammenligner og vurderer størrelser som elevene har erfaring med.

Mestringsnivå 1: til og med 37

Mestringsnivå 2 38 til 44

8. trinn, mestringsnivå 3

Gjenkjenne og beskrive	Matematiserer sammensatte problemer i kjente kontekster
Bruke og bearbeide	Behersker et utvalg av strategier og løser oppgaver knyttet til et større omfang av matematiske emner.
Reflektere og vurdere	Vurderer om resultater er rimelige i lys av konteksten.

Mestringsnivå 3: 45 til 54

8. trinn, mestringsnivå 4 og 5

Gjenkjenne og beskrive	Matematiserer komplekse problemer uavhengig av kontekst.
Bruke og bearbeide	Behersker et variert utvalg strategier, er fleksibel i valg av strategi og løser oppgaver knyttet til et bredt utvalg av matematiske emner.
Reflektere og vurdere	Tolker resultater, vurderer gyldighet og reflekterer over hva resultatene betyr for problemstillingen.

Mestringsnivå 4: 55 til 62

Mestringsnivå 5: 63 og høyere

Forklaring av viktige begrep

For gjenkjenne og beskrive er begrepene enkle, sammensatte og komplekse problem brukt. Enkle problem er brukt om problem der kontekst, begrep og tall legger føringer for hvordan elevene kan matematisere problemet. I sammensatte problem er det matematiske problemet i større grad skjult for eleven, og eleven må ha en forståelse for matematiske begrep eller representasjoner for å kunne matematisere problemet. Komplekse problem krever at eleven viser en bred matematisk forståelse for å kunne matematisere.

For bruke og bearbeide er begrepet matematiske emner benyttet om ulike matematiske områder eller tema. Eksempel på matematiske emner er tall og tallforståelse, de fire regneartene, mønster, geometri, areal, volum etc.

For reflektere og vurdere er begrepene størrelser og resultat benyttet. En størrelse i denne sammenhengen er en oppgitt størrelse som elevene skal sammenligne med andre oppgitte størrelser for så å vurdere hva som kan være riktig. Et resultat er noe eleven har kommet fram til gjennom de andre to delferdighetene. Resultatet kan være noe eleven skriver inn selv eller velger blant oppgitte svaralternativer.

Lesing, mestringsbeskrivelse for 5. og 8. trinn

5. trinn, mestringsnivå 1

Finne	Lokalisere tydelig uttrykte elementer i en tekst med lite konkurrerende informasjon.
Tolke	Trekke enkle slutninger eller oppfatte hovedtemaet i en tekst når innholdet er tydelig uttrykt i teksten.
Reflektere	Bruke personlige meninger til å kommentere form eller innhold i en tekst.

Mestringsnivå 1: til og med 42

5. trinn, mestringsnivå 2

Finne	Lokalisere tydelig uttrykte elementer i en tekst med klart konkurrerende informasjon.
Tolke	Oppfatte hovedtemaet og forstå sammenhenger som ikke er tydelig uttrykt i teksten.
Reflektere	Identifisere formelle trekk ved tekster og ta stilling til eller vurdere tekstens innhold.

Mestringsnivå 2: 43 til 55

5. trinn, mestringsnivå 3

Finne	Skille sterkt konkurrerende informasjon fra informasjon som er relevant for oppgaven.
Tolke	Forstå motsetningsfylt innhold og komplekse sammenhenger i teksten.
Reflektere	Bruke kunnskap om språk og tekst til å identifisere og forholde seg til mer komplekse trekk ved tekstens form og innhold.

Mestringsnivå 3: 56 og høyere

8. trinn, mestringsnivå 1

Finne	Lokalisere tydelig uttrykte elementer i tekster med noe konkurrerende informasjon.
Tolke	Trekke slutninger eller oppfatte hovedtemaet i en tekst på bakgrunn av informasjon som ikke er tydelig uttrykt.
Reflektere	Bruke personlige erfaringer eller holdninger til å vurdere form eller innhold i tekster.

Mestringsnivå 1: til og med 37

8. trinn, mestringsnivå 2

Finne	Lokalisere tydelig uttrykte elementer i tekster med noe konkurrerende informasjon.
Tolke	Trekke slutninger eller oppfatte hovedtemaet i en tekst på bakgrunn av informasjon som ikke er tydelig uttrykt.
Reflektere	Bruke personlige erfaringer eller holdninger til å vurdere form eller innhold i tekster.

Mestringsnivå 2: 38 til 44

8. trinn, mestringsnivå 3

Finne	Lokalisere flere informasjonselementer fra ulike steder i tekster som inneholder klart konkurrerende informasjon.
Tolke	Definere et ikke tydelig uttrykt tema i en eller flere tekster eller forstå sammenhenger mellom ulike deler av en eller flere tekster.
Reflektere	Bruke personlig og/eller formell kunnskap til å vurdere form eller innhold i tekster.

Mestringsnivå 3: 45 til 54

8. trinn, mestringsnivå 4

Finne	Lokalisere og kombinere informasjon fra ulike steder i en eller flere tekster og vurdere hvilken informasjon som er relevant.
Tolke	Forstå hvordan ikke tydelig informasjonselementer i en eller flere tekster henger sammen, og/eller hvordan disse henger sammen med tekstene som helhet. Forstå meningsinnhold som står i motsetning til det forventede.
Reflektere	Vurdere form og/eller innhold i en eller flere tekster kritisk ved å sammenlikne, kontrastere eller kategorisere informasjon fra tekstene.

Mestringsnivå 4: 55 til 62

8. trinn, mestringsnivå 5

Finne	Lokalisere og kombinere informasjon – ofte implisitt eller godt skjult – fra ulike steder i én eller flere tekster. Skille relevant informasjon fra sterkt konkurrerende informasjon.
Tolke	Forstå tvetydigheter, meningsinnhold som står i motsetning til det forventede, eller meningsinnhold som er implisitt eller negativt uttrykt i en eller flere tekster.
Reflektere	Vurdere form og/eller innhold i én eller flere tekster kritisk og analytisk ved å utforme hypoteser på bakgrunn av egen kunnskap, sammenligne, kontrastere eller kategorisere informasjon i tekstene.

Mestringsnivå 5: 63 og høyere

Engelsk, mestringsbeskrivelse for 5. og 8. trinn

5. trinn, mestringsnivå 1

Elevene	• kan forstå noen konkrete og enkle ord og uttrykk • kan følge korte, klare og enkle instruksjoner • kan finne/kjenne igjen kjente og konkrete ord i en enkel tekst • kan finne/kjenne igjen enkel informasjon i bilder og enkle tekster • kan koble kjente og konkrete ord innenfor samme tema, for eksempel homework og school • kan kjenne igjen noen innlærte grammatiske uttrykk i en kontekst
---------	---

Mestringsnivå 1: til og med 42

5. trinn, mestringsnivå 2

Elevene	• kan forstå noen vanlige ord, uttrykk og enkle setninger • kan finne/kjenne igjen informasjon i bilder og enkle tekster • kan finne/kjenne igjen spesifikke detaljer i en lengre tekst • kan forstå hovedinnholdet i en enkel tekst • kan finne/forstå enkel informasjon i skriftlige og muntlige tekster selv når det finnes noe konkurrerende informasjon • kan koble informasjon i en enkel tekst • kan plassere informasjon fra en enkel tekst i riktig rekkefølge • kan kjenne igjen og bruke noen enkle former av verb og funksjonsord i en kontekst
---------	---

Mestringsnivå 2: 43 til 57

5. trinn, mestringsnivå 3

Elevene	• kan forstå en del mindre vanlige ord og uttrykk • kan finne/kjenne igjen informasjon i en del komplekse setninger og i tilpassede tekster av ulike lengder • kan forstå hovedinnholdet i en tilpasset tekst • kan finne/forstå informasjon i skriftlige og muntlige tekster selv når det finnes konkurrerende informasjon • kan koble informasjon fra ulike deler av en tekst • kan bruke konteksten for å forstå vanskelige deler av en tekst • kan tolke/ha en overordnet forståelse av en tekst slik at de finner svaret selv om det ikke finnes direkte i teksten • kan plassere informasjon fra en tekst i riktig rekkefølge • kan kjenne igjen og bruke grunnleggende grammatiske strukturer og funksjonsord i en kontekst
---------	--

Mestringsnivå 3: 58 og høyere

8. trinn, mestringsnivå 1

Elevene	• kan forstå noen konkrete og enkle ord og uttrykk • kan følge korte, klare og enkle instruksjoner • kan finne/kjenne igjen kjente og konkrete ord i en enkel tekst • kan finne/kjenne igjen enkel informasjon i bilder og enkle tekster • kan koble kjente og konkrete ord innenfor samme tema, for eksempel homework og school • kan kjenne igjen noen innlærte grammatiske uttrykk i en kontekst
---------	---

Mestringsnivå 1: til og med 37

8. trinn, mestringsnivå 2

Elevene	• kan forstå noen vanlige ord, uttrykk og enkle setninger • kan finne/kjenne igjen informasjon i bilder og enkle tekster • kan finne/kjenne igjen spesifikke detaljer i en lengre tekst • kan forstå hovedinnholdet i en enkel tekst • kan finne/forstå enkel informasjon i skriftlige og muntlige tekster selv når det finnes noe konkurrerende informasjon • kan koble informasjon i en enkel tekst • kan plassere informasjon fra en enkel tekst i riktig rekkefølge • kan kjenne igjen og bruke noen enkle former av verb og funksjonsord i en kontekst

Mestringsnivå 2: 38 til 44

8. trinn, mestringsnivå 3

Elevene	• kan forstå en del mindre vanlige ord og uttrykk • kan finne/kjenne igjen informasjon i en del komplekse setninger og i tilpassede tekster av ulike lengder • kan forstå hovedinnholdet i en tilpasset tekst • kan finne/forstå informasjon i skriftlige og muntlige tekster selv når det finnes konkurrerende informasjon • kan koble informasjon fra ulike deler av en tekst • kan bruke konteksten for å forstå vanskelige deler av en tekst • kan tolke/ha en overordnet forståelse av en tekst og finne svaret selv om det ikke er eksplisitt uttrykt i teksten • kan plassere informasjon fra en tekst i riktig rekkefølge • kan kjenne igjen og bruke grunnleggende grammatiske strukturer og funksjonsord i en kontekst

Mestringsnivå 3: 45 til 55

8. trinn, mestringsnivå 4

Elevene	• kan forstå hva ukjente ord betyr ut fra sammenhengen • kan forstå ganske komplekse setninger • kan forstå lange og til dels komplekse tekster • kan koble informasjon fra ulike deler av teksten • kan tolke/ha en overordnet forståelse av en tekst og trekke slutninger • kan kjenne igjen og bruke vanlige grammatiske strukturer og funksjonsord i en kontekst
---------	--

Mestringsnivå 4: 56 til 62

8. trinn, mestringsnivå 5

Elevene	• kan bruke lese- og lyttestrategier som passer til formålet • har et ganske bredt og nyansert vokabular • kan forstå komplekse setninger • kan forstå lange og komplekse tekster • kan tolke/ha en overordnet forståelse av en tekst, og trekke avanserte slutninger • kan kjenne igjen og bruke ganske avanserte grammatiske strukturer og funksjonsord i en kontekst
---------	---

Mestringsnivå 5: 63 og høyere